

مراقبت های پرستاری قبل، حین و پس از عمل جراحی

مرحله قبل از عمل جراحی :

مرحله قبل از عمل جراحی از زمان تصمیم گیری برای انجام جراحی شروع می شود و با انتقال بیمار به تخت اتاق عمل پایان می پذیرد.

فعالیت های پرستاری در این دوره شامل :

- ✓ بررسی کلی وضعیت بیمار قبل از روز جراحی از طریق انجام مصاحبه قبل از عمل که شامل : بررسی اطلاعات فیزیکی و روانی بیمار/تاریخچه بیهوشی قبلی و شناسایی آلرژیها یا مشکلات ژنتیک.
- ✓ اطمینان از انجام همه آزمایشات مورد نیاز
- ✓ فراهم کردن سرویس مناسب مشاوره و ارائه اطلاعات و آموزش های لازم در مورد بهبود بعد از بیهوشی و مراقبت های بعد از عمل می باشد.

• مرحله حین عمل :

مرحله حین عمل از زمان انتقال بیمار به تخت عمل شروع و با انتقال وی به بخش مراقبت های بعد از هوشبری خاتمه می یابد.

• فعالیت های پرستار شامل :

- ✓ فراهم کردن آسایش و امنیت بیمار
- ✓ حفظ محیط غیرعفونی
- ✓ اطمینان از عملکرد صحیح وسایل
- ✓ دادن وسایل خاص به جراح حین عمل جراحی و نوشتن گزارش های لازم
- ✓ در بعضی مواقع فعالیت ها شامل حمایت روانی بیمار مانند در دست گرفتن دست وی در طول تزریق داروی بیهوشی، کمک بر دادن وضعیت مناسب به بیمار روی تخت عمل و ... می باشد.

• مرحله بعد از عمل جراحی :

مرحله بعد از عمل جراحی، از زمان پذیرش بیمار در بخش مراقبت های بعد از هوشبری شروع شده و با ارزیابی و پیگیری در بیمارستان یا منزل خاتمه می یابد.

فعالیت های پرستار شامل :

- ✓ حفظ راه هوایی باز
- ✓ پایش علائم حیاتی
- ✓ بررسی وضعیت بیمار از نظر اثرات داروهای بیهوشی
- ✓ بررسی عوارض و فراهم کردن آسایش و راحتی بیمار است.

طبقه بندی های جراحی

جراحی ممکن است به دلایل متفاوتی انجام بگیرد.

✓ با اهداف تشخیصی مانند انجام نمونه برداری (بیوپسی) بافتی یا لاپاراتومی تجسس (Exploratory) Laparotomy.

✓ اهداف درمانی (Curative) را دنبال کند مانند اکسیزیون (Excision) توده تومور یا برداشتن آپاندیس ملتهب

- ✓ جهت اهداف ترمیمی (Reparative) نظیر اصلاح زخم های متعدد ، ماموپلاستی (Mammoplasty) یا جراحی دوباره سازی (Reconstructive) یا زیبایی مثلا ترمیم لب شکری یا ماموپلاستی
- ✓ و یا ممکن است تسکینی (Palliative) باشد مانند : گذاشتن لوله ی گاستروستومی به منظور بر طرف کردن مشک بلع غذا.
- ✓ علاوه بر ای می توان جراحی را بر فوریت به انواع اورژانسی (Emergency) ، فوری (Urgent) ، لازم (Required) ، انتخابی (Elective) و اختیاری (Optional) تقسیم بندی کرد.
- ✓ آمادگی های قبل از عمل جراحی:
- ✓ بررسی عوامل بهداشتی مؤثر قبل از عمل :

• وضعیت تغذیه ای و مایعات بدن - اعتیاد به مواد مخدر و الکل - وضعیت تنفس - وضعیت قلبی - عروقی - عملکرد کبد و کلیه - عملکرد غدد درون ریز - عملکرد سیستم ایمنی - درمان دارویی پیشین - عوامل روانی اجتماعی - اعتقادات مذهبی و فرهنگی

مداخلات پرستاری بلافاصله قبل از عمل جراحی

- ❖ بیمار بایستی گان بیمارستان را بپوشد.
- ❖ خارج کردن جواهرات، دندان مصنوعی، آدامس و ...
- ❖ تجویز داروهای قبل از هوشبری (این داروها طبق اطلاع اتاق عمل به بیمار داده می شوند. با تجویز این داروها بیمار دچار گیجی و خواب آلودگی می شود).
- ❖ ثبت گزارش قبل از عمل (چک لیست، برگه ی رضایت نامه ی بیمار، گزارشات آزمایشگاه و پرونده ی پرستاری باید ضمیمه ی پرونده باشند و نیز گزارش هرگونه وضعیت غیر عادی بر روی چک لیست).
- ❖ انتقال بیمار به اتاق انتظار قبل از عمل (بیمار را ۳۰ تا ۶۰ دقیقه قبل از شروع هوشبری با استفاده از برانکارد یا تخت به اتاق انتظار انتقال داده می شود).
- ❖ رسیدگی به نیاز های خانواده ی بیمار

اولویت در مراقبت های قبل از عمل، حفظ امنیت بیمار است

مراقبت های پرستاری حین عمل

- ❖ پرستار اتاق عمل مسئول حفظ امنیت و آسایش در اتاق عمل برای همکاری بین پرسنل اتاق عمل و تنظیم برنامه ی پرستار در گردش و پرستار اسکراب می باشند.
- ❖ مراقبت های روانی (ایجاد اعتماد به نفس و اطمینان واقعی).
- ❖ پرستار اتاق عمل به عنوان مدافع اصلی بیمار عواملی را که می توانند باعث ایجاد صدمه شوند، کنترل می نماید.
- ❖ عوامل خطرزای موجود برای بیمار را شناسایی و در رفع آنها تلاش می نماید.

• بخش مراقبت ویژه بعد از هوشبری :

بخش مراقبت های ویژه بعد از بیهوشی واقع در کنار اتاق عمل را به عنوان اتاق بهبودی بعد از هوشبری نیز می نامند. بیماران بیهوش یا در حال خروج از بیهوشی را برای سهولت دسترسی به پرستاران متخصص مراقبت از بیماران بلافاصله بعد از عمل جراحی، متخصص هوشبری و جراح و دستگاههای کنترل و وسایل و تجهیزات و داروها در این بخش بستری می کنند.

✓ مراحل مراقبت بعد از هوشبری :

- I** مرحله I: بهبودی بلافاصله بعد از عمل جراحی است.
- II** مرحله II: برای بیمارانی اتخاذ می شود که نیاز به مراقبت کمتری دارند.
- III** مرحله III: شامل بیمارانی می شود که جهت ترخیص آماده می شوند.

مراقبت های پرستاری بعد از عمل جراحی

شامل کمک به بیمار برای رهایی از اثرات داروهای هوشبری ، بررسی مکرر وضعیت فیزیولوژیکی وی ، کنترل عوارض ، درمان فرد و اخذ تدابیری جهت دستیابی به هدف طولانی مدت مراقبت از خود ، درمان موفقیت آمیز رژیم درمانی ، ترخیص به منزل و بهبودی کامل است. در ساعات اولیه ی ورود بیمار به بخش پرستار بایستی تنفس کافی ، ثبات وضعیت همودینامیک ، درد در ناحیه ی جراحی ، تهوع و استفراغ ، وضعیت عصبی و ادرار بدون کنترل را بررسی کند. نبض ، فشارخون و تنفس را هر ۱۵ دقیقه یکبار در ساعت اول بعد از عمل جراحی و در طول شش ساعت بعدی هر نیم ساعت یک بار کنترل کرد.

با وجود رسیدن به این اهداف ، بیماران در مرحله ی بعد از عمل ، عوارضی مانند آتلکتازی، پنومونی، ترومبوز ورید های عمقی، آمبولی ریوی، یبوست، فلج روده ای و عفونت زخم تهدید می کند.

بیمارستان امام رضا (ع) کرمانشاه